

Dosarul nr. 2ra-1466/19

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani) S. Clima

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan

ÎNCHEIERE

04 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Mocanu Stela, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mocanu Stela împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 18 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Mocanu Stela, s-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției, s-a casat hotărârea din 06 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a emis o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 03 august 2017, Mocanu Stela a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, Mocanu Stela a menționat că cauza sa civilă la cererea de chemare în judecată depusă împotriva lui Balagura Marcel privind partajul bunurilor comune, se examinează în procedura Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 martie 2011.

Reclamanta a specificat că prin încheierea din 24 iunie 2011 a Judecătoriei Centru, municipiul Chișinău, s-a dispus efectuarea expertizei judiciare merceologice complexe, însă Balagura Marcel repetat nu execută benevol obligația stabilită prin încheierea în cauză privind crearea accesului experților în interiorul construcției nefinisate în litigiul invocat supra.

A invocat reclamanta că la 28 ianuarie 2013 a depus cereri de accelerare a cauzei, însă acestea nu au fost examinate.

Prin hotărârea din 31 decembrie 2013 a Judecătoriai Centru, municipiul Chișinău, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial.

Acțiunea reconvențională depusă de Balagura Marcel și cererea depusă de intervenientul accesoriu Patrachi Aurelia au fost respinse.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Mocanu Stela și Balagura Marcel a contestat-o cu apel.

Prin încheierea din 22 aprilie 2014 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererilor de apel depuse de Mocanu Stela și Balagura Marcel, cu acordarea termenului până la 27 mai 2014 pentru prezentarea cererilor de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept.

Prin încheierea din 17 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Balagura Marcel.

Prin încheierea din 17 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Mocanu Stela cu acordarea termenului pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat.

Prin încheierea din 03 decembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins recursul declarat de Mocanu Stela și s-au menținut încheierile din 22 aprilie 2014 și 17 iunie 2014 a Curții de Apel Chișinău.

Ulterior, prin încheierea instanței de apel, s-a dispus efectuarea unei expertize, care nu a fost efectuată, astfel litigiul nu este examinat.

A solicitat Mocanu Stela constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei pentru perioada 01 aprilie 2013 – 22 iulie 2017 și încasarea de la bugetul de stat a sumei de 4 000 euro cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 06 decembrie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Mocanu Stela.

S-a constatat încălcarea dreptului Stelei Mocanu la judecarea cauzei civile de partajare a averii în termen rezonabil.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Stelei Mocanu suma de 24 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat pentru încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei pentru perioada 01 aprilie 2013 – 22 iulie 2017.

În rest, acțiunea s-a respins.

Prin decizia din 18 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Mocanu Stela, s-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției, s-a casat hotărârea din 06 decembrie 2017 a Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Mocanu Stela.

Pentru a decide astfel, instanța cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că durata examinării cauzei nu a avut loc din vina instanței de judecată, dat fiind faptul că însuși părțile la proces și-au valorificat drepturile procedurale prevăzute de legislația în vigoare și anume: părțile au contestat hotărârea primei instanțe, iar faptul că cererile de apel depuse de Mocanu Stela și Balagura Marcel nu corespundea exigențelor legale, fiind acordate de instanța de apel termen pentru înlăturarea neajunsurilor, acest fapt nu semnifică o tergiversare în examinarea cauzei.

Mai mult ca atât, apelanta Mocanu Stela a solicitat dispunerea efectuării expertizei și prin urmare nu pot fi imputate instanței de judecată motivele de imposibilitate a examinării cauzei datorită aflării dosarului la Centrul Național de Expertize Judiciare, fapt care presupune o activitate complexă ce necesita timp.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că dreptul al judecarea în termen rezonabil a cauzei în mod obligatoriu urmează a fi coroborat cu alte garanții ale procesului echitabil prevăzute de legislație, precum legalitatea, disponibilitatea și egalitatea în drepturi a participanților, contradictorialitatea procesului, principii care în ansamblul lor materializează dreptul părții la un proces echitabil.

La 02 mai 2019, Mocanu Stela, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, modificarea hotărârii primei instanțe în partea încasării prejudiciului moral, cu majorarea cuantumului până la suma de 4 000 euro.

Recurenta Mocanu Stela, în motivarea recursului a menționat că instanța de apel a încălcat prevederile art. 26 din Codul de procedură civilă, care prevede contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale.

Astfel a invocat că a fost privată de posibilitatea de a solicita recuzarea judecătorilor Marina Anton și Vitalie Cotorobai, care nu erau în drept de a examina cauza, deoarece au emis pe cauza civilă privind partajul averii încheierea din 29 decembrie 2017 și prin urmare în temeiul art. 3 alin. (1) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, se examinează de un alt complet de judecată decât cel care a examinat cauza în care se pretinde încălcarea.

A specificat că în acest mod i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 18 aprilie 2019, însă date referitor la recepționarea de către părți a deciziei motivate, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 02 mai 2019, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (*Golder împotriva Regatului Unit*, pct. 38; *Stanev împotriva Bulgariei (MC)*, pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (*Luordo împotriva Italiei*, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (*Levages Prestations Services împotriva Franței*, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea *Botten v. Norway*, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmers c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Mocanu Stela, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Mocanu Stela, reprezentată de avocatul Mocanu Serghei.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nina Vascan

Dumitru Mardari